

Polacy o zagrożeniu koronawirusem w przededniu zniesienia stanu epidemii

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Stan epidemii obowiązywał w Polsce od 20 marca 2020 roku. 6 maja br. minister Adam Niedzielski podczas konferencji prasowej, wspólnie z Grzegorzem Juszczakiem, dyrektorem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, ogłosił decyzję o zniesieniu od 16 maja stanu epidemii i wprowadzeniu stanu zagrożenia epidemicznego. Według danych Ministerstwa Zdrowia liczba nowych zachorowań w dniu konferencji wynosiła 611 i mniej więcej odzwierciedlała średnią liczbę zakażeń z wcześniejszych dwóch tygodni. W dłuższym okresie notowano wyraźny trend spadkowy, co oznacza – jak stwierdził minister – że epidemia stopniowo przechodzi w stan endemii. Według słów ministra Niedzielskiego: „Nie jest to w żadnym razie zniesienie epidemii, a jedynie symboliczna zmiana światła w sygnalizatorze z czerwonego na pomarańczowe, które pokazuje, że ryzyko pozostało, ale sytuacja zmierza w dobrym kierunku”¹.

Czy Polacy podzielają ten optymizm, czy w ich przekonaniu epidemia nie stanowi już takiego zagrożenia jak wcześniej? Zapytaliśmy o to w naszym majowym sondażu przeprowadzonym tuż przed i chwilę po ogłoszeniu decyzji Ministerstwa Zdrowia².

OBAWY PRZED ZARAŻENIEM

W porównaniu do poprzedniego badania odsetek Polaków obawiających się zarażenia koronawirusem minimalnie się obniżył (spadek o 2 punkty procentowe, z 38% do 36%), a liczba tych, którzy się tego nie boją, nieznacznie wzrosła (o 1 punkt, z 62% do 63%). Choć majowe zmiany są zupełnie niewielkie, to wpisują się w obserwowany od stycznia br. spadkowy trend obaw Polaków przed zakażeniem.

¹ <https://pulsmedycyny.pl/od-16-maja-koniec-stanu-epidemii-w-polsce-ochrona-zdrowia-nadal-w-stanie-podwyzszonej-gotowosci-1149602>

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (385) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

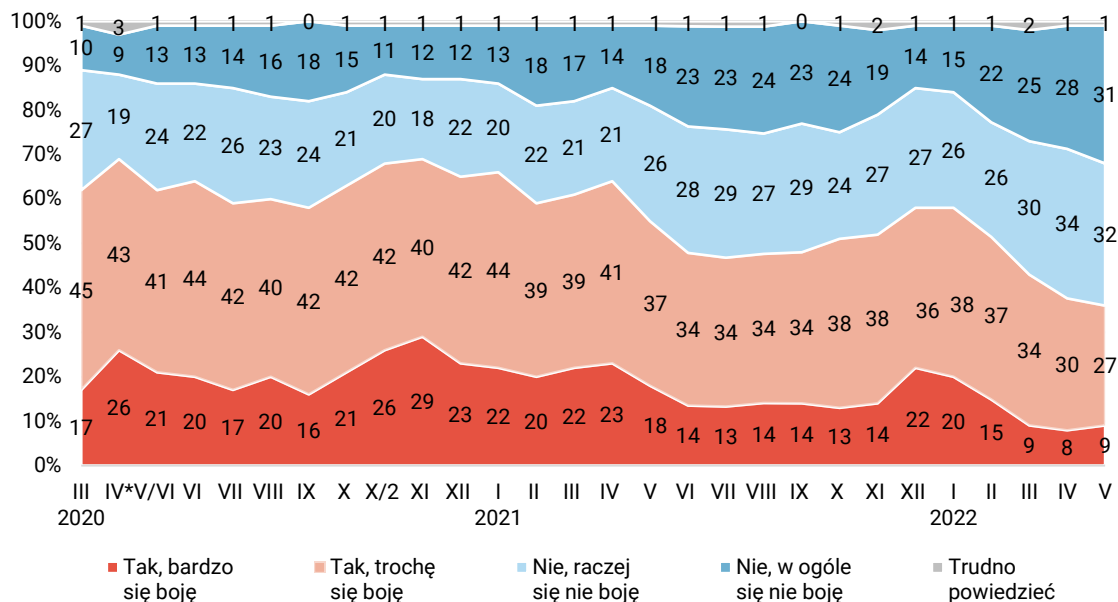
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 2 do 12 maja 2022 roku na próbie liczącej 1087 osób (w tym: 58,9% metodą CAPI, 28,7% – CATI i 12,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?

* Badanie przeprowadzone w czasie lockdownu na próbie internautów

Wyraźnie częściej zarażenia koronawirusem boją się kobiety (44%) niż mężczyźni (27%). Poza płcią deklarowane obawy mają związek przede wszystkim z wiekiem badanych. Podczas gdy zakażenia boi się zaledwie 17% osób w wieku 18–24 lata, to wśród respondentów z grupy 65+ odsetek ten sięga 55%.

TABELA 1

Wiek	Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?		
	Tak, boję się	Nie, nie boję się	Trudno powiedzieć
	w procentach		
18–24 lata	17	82	1
25–34	22	78	0
35–44	32	68	0
45–54	30	69	1
55–64	48	51	1
65 lat i więcej	55	43	1

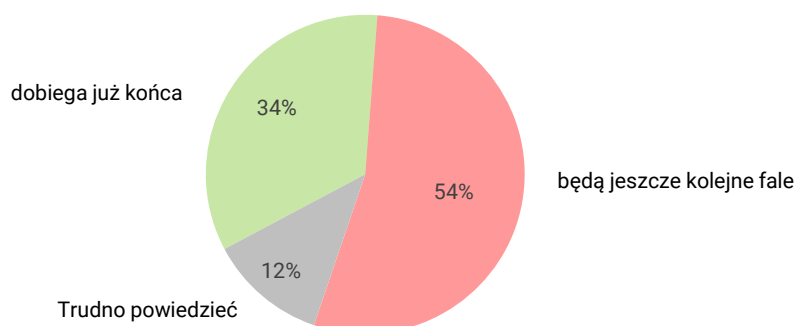
Poczucie zagrożenia w tej kwestii – co zrozumiałe – jest nieco silniejsze w miastach niż na wsi (zob. tabela aneksowa 1). W większym stopniu deklarują je także osoby gorzej wykształcone – z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz zasadniczym zawodowym. Zakażenia częściej boją się respondenci co najmniej raz w tygodniu biorący udział w praktykach religijnych, a jeśli chodzi o deklarowane poglądy polityczne – zwolennicy prawicy. W grupach społeczno-zawodowych są to z kolei emeryci i renciści.

KONIEC EPIDEMII?

Ponad połowa ankietowanych jest przekonana, że epidemia jeszcze się nie kończy, lecz powinniśmy spodziewać się kolejnych fal zachorowań (54%). Optymistyczny pogląd o końcu epidemii wyraża jedna trzecia badanych (34%).

CBOS

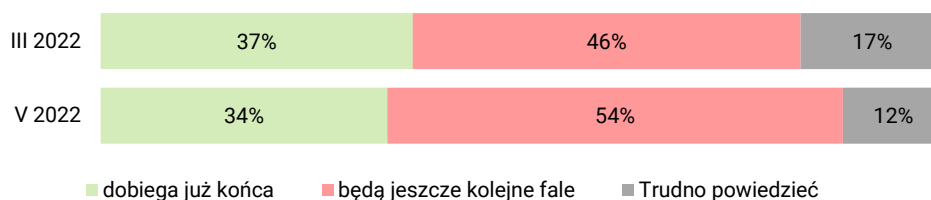
RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, epidemia koronawirusa:

W porównaniu z deklaracjami z marca br. przekonanie o tym, że epidemia będzie miała swoje kolejne etapy, wzrosło. Sporo, bo aż o 8 punktów procentowych, zwiększył się odsetek osób przewidujących, że będą jeszcze następne fale zachorowań na koronawirusa, w mniejszym stopniu obniżyła się liczba badanych twierdzących, że epidemia dobiega już końca (spadek o 3 punkty).

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, epidemia koronawirusa:

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że częściej niż inni o tym, że epidemia dobiega już końca, przekonani są najmłodsi respondenci w wieku 18–24 lata (52%). Starsi natomiast, szczególnie w przedziale 55–64 lata, wyraźnie częściej twierdzą, że będą jeszcze kolejne fale. Opinie w tym względzie różnicuje również wielkość miejsca zamieszkania – o końcu epidemii częściej mówią mieszkańcy wsi (38%), natomiast mieszkańcy największych miast (powyżej 100 000 mieszkańców) częściej niż inni sądzą, że nadejdą kolejne wzrosty zachorowań (61%–63%). Także

poziom wykształcenia różnicuje oceny w tej kwestii – osoby z wyższym wykształceniem przewidują kolejne fale (63%), natomiast im niższy poziom wykształcenia, tym taki scenariusz jest rzadziej brany pod uwagę, choć najbardziej znaczący dla tych zróżnicowań jest brak sprecyzowanej opinii. W grupach społeczno-zawodowych w definitywny koniec epidemii najczęściej wierzą rolnicy (55%), pracownicy usług (49%) oraz uczniowie i studenci (48%), natomiast kolejne fale zachorowań wieszczą przede wszystkim: średni personel i technicy (72%), robotnicy niewykwalifikowani (64%), a także renciści (62%).

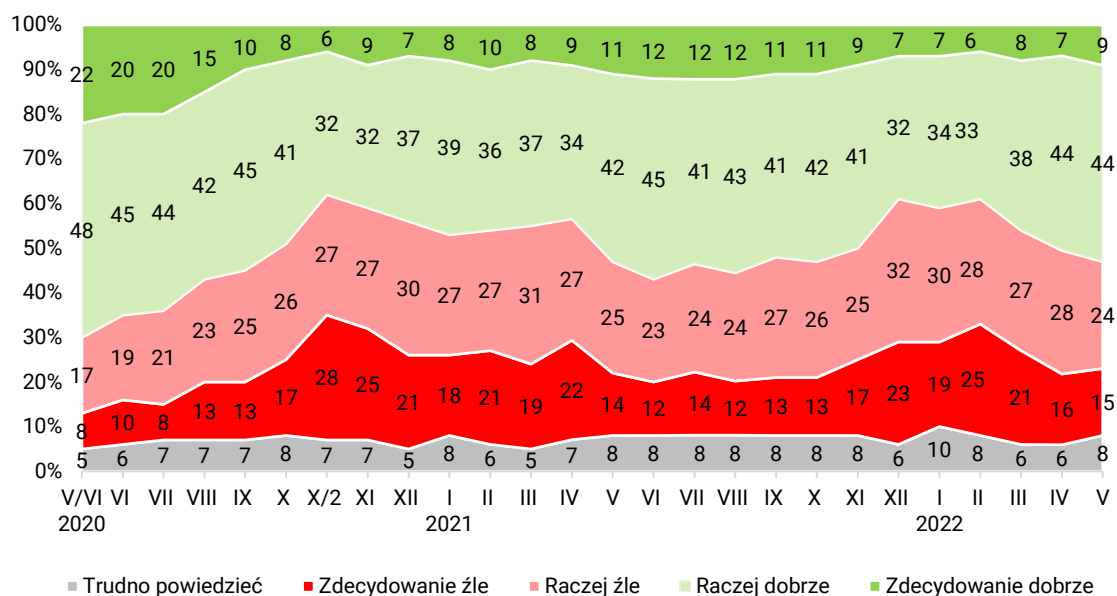
Opinie o końcu epidemii w pewnym stopniu zależą od poglądów politycznych mierzonych na skali lewica-centrum-prawica. Respondenci o poglądach prawicowych częściej niż pozostali uważają, że epidemia dobiega końca (36%), natomiast o kolejnych falach w większym stopniu przekonani są badani identyfikujący się z lewicą (60%).

OCENA POLITYKI RZĄDU WOBEC EPIDEMII

Jak co miesiąc poprosiliśmy badanych o ogólną ocenę działań rządu mających na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce. Obecnie ponad połowa respondentów (53%) pozytywnie recenzuje politykę rządu w tym zakresie, natomiast niespełna dwie piąte (39%) wystawia jej negatywną notę.

CBOS

RYS. 4. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

Od poprzedniego badania obniżyła się liczba ocen negatywnych (spadek o 5 punktów procentowych), a jednocześnie minimalnie wzrósł odsetek opinii zdecydowanie pozytywnych (wzrost o 2 punkty). Od marca tego roku – wraz ze znoszeniem epidemicznych restrykcji – notujemy spadek liczby głosów krytycznych, a z drugiej strony – wzrost pozytywnych opinii o polityce obecnego gabinetu w kwestii epidemii.

Działania rządu w walce z epidemią pozytywnie ponadprzeciętnie często oceniają osoby o prawicowych poglądach politycznych (70%), często biorące udział w praktykach religijnych (częściej niż raz w tygodniu – 72%, raz w tygodniu – 64%), a poza tym badani w wieku 55 lat lub więcej (61%–63%), mieszkańcy wsi i najmniejszych miast do 20 000 mieszkańców (odpowiednio 61% i 59%), osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (64%), a także zarabiający średnio lub nieco poniżej średniej (od 2000 zł do 2999 zł na osobę w rodzinie – 61%, od 1500 zł do 1999 zł – 59%). Natomiast najbardziej krytycznie o działaniach rządu w sprawie epidemii wypowiadają się respondenci o lewicowych poglądach politycznych (61%), w ogóle niebiorący udziału w praktykach religijnych (52%), mieszkający w dużych miastach liczących co najmniej 100 000 mieszkańców (50%–54%), zarabiający powyżej średniej (4000 zł i więcej na osobę w rodzinie – 52%, od 3000 zł do 3999 zł – 51%), mający wyższe wykształcenie (51%) oraz młodszy badani (od 18 do 24 roku życia – 52%, od 25 do 34 roku życia – 51%). W grupach społeczno-zawodowych w największym stopniu politykę rządu w tym zakresie popierają emeryci (64%), zaś negatywne zdanie mają o niej najczęściej osoby pracujące na własny rachunek (54%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz robotnicy niewykwalifikowani (po 50%).

Polacy w coraz mniejszym stopniu boją się zarażenia koronawirusem. Choć w maju poziom obaw w tej kwestii obniżył się nieznacznie, to jednak zmiana ta wpisała się w obserwowaną od stycznia br. ogólną tendencję spadkową. Mniejsza liczba zachorowań i stopniowe znoszenie epidemicznych restrykcji zapewne nie pozostały bez wpływu na notowaną od marca tego roku poprawę ocen polityki rządu w tym zakresie – obecnie pozytywnie opiniuje ją ponad połowa respondentów. Jednak wyhamowanie epidemii nie wpłynęło na spadek czujności Polaków, a nawet więcej – ponad połowa ankietowanych (wzrost w porównaniu do marca) uważa, że obecny spadek liczby chorych ma charakter sezonowy i w niedalekiej przyszłości czekają nas jeszcze kolejne fale zachorowań na koronawirusa. W definitywny koniec epidemii wierzy tylko jedna trzecia badanych.

Opracował

Krzysztof Pankowski

TABELA 1

		Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?			Liczba osób
		Tak, boję się	Nie, nie boję się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	63	1	1084
Płeć	Mężczyźni	27	72	1	511
	Kobiety	44	55	1	573
Wiek	18–24 lata	17	82	1	107
	25–34	22	78		184
	35–44	32	68	0	210
	45–54	30	69	1	166
	55–64	48	51	1	178
	65 lat i więcej	55	43	1	239
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	67	0	443
	Miasto do 19 999	38	61	1	130
	20 000 – 99 999	39	61	0	241
	100 000 – 499 999	40	59	1	166
	500 000 i więcej mieszk.	37	62	1	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	57	1	170
	Zasadnicze zawodowe	40	60	0	251
	Średnie	32	68	1	386
	Wyższe	36	64	0	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	31	68	1	131
	Średni personel, technicy	36	64		33
	Pracownicy adm.-biurowi	35	65		89
	Pracownicy usług	24	76		94
	Robotnicy wykwalifikowani	22	78		109
	Robotnicy niewykwalifik.	25	75		45
	Rolnicy	30	70		46
	Pracujący na własny rach.	37	63		62
	Bezrobotni	29	71		18
	Emeryci	54	45	1	281
	Renciści	41	56	2	48
	Uczniowie i studenci	21	77	2	51
	Gospodynie domowe i inni	34	65	1	76
	inst. państw., publicznej	39	61		129
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	30	70		124
Pracuje w:	sekt. prywat. poza rolnict.	24	76	0	311
	prywatnym gosp. rolnym	31	69		48
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	38	62		204
	Od 1500 zł do 1999 zł	44	56		175
	Od 2000 zł do 2999 zł	39	61	1	178
	Od 3000 do 3999 zł	37	63		117
	4000 zł i więcej	32	66	1	107
	Trudno powiedzieć	36	63	2	127
	Odmowa odpowiedzi	26	72	1	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	62		60
	Średnie	39	60	1	420
	Dobre	34	65	1	604
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	65	32	3	45
	Raz w tygodniu	46	53	1	354
	1–2 razy w miesiącu	35	65		171
	Kilka razy w roku	30	69	0	232
	W ogóle nie uczestniczy	24	75	1	248
Poglądy polityczne	Lewica	32	68	0	208
	Centrum	31	69	0	303
	Prawica	43	56	1	374
	Trudno powiedzieć	36	63	1	166

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, epidemia koronawirusa:			Liczba osób
		dobiega już końca	będą jeszcze kolejne fale	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		34	54	12	1082
Płeć	Mężczyźni	35	53	12	511
	Kobiety	32	55	13	571
Wiek	18–24 lata	52	37	10	107
	25–34	42	48	10	184
	35–44	37	50	13	210
	45–54	32	58	10	166
	55–64	19	67	14	178
	65 lat i więcej	27	56	17	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	38	48	14	443
	Miasto do 19 999	35	53	12	129
	20 000 – 99 999	33	55	12	241
	100 000 – 499 999	27	63	11	166
	500 000 i więcej mieszk.	26	61	13	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	37	45	17	168
	Zasadnicze zawodowe	34	51	15	251
	Średnie	37	52	11	386
	Wyższe	26	63	10	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	59	12	131
	Średni personel, technicy	20	72	8	33
	Pracownicy adm.-biurowi	32	52	16	89
	Pracownicy usług	49	42	9	94
	Robotnicy wykwalifikowani	42	49	10	109
	Robotnicy niewykwalifik.	26	64	10	45
	Rolnicy	55	41	5	46
	Pracujący na własny rach.	36	58	6	62
	Bezrobotni	32	38	29	18
	Emeryci	26	57	17	279
	Renciści	16	62	22	48
	Uczniowie i studenci	48	41	11	51
	Gospodynie domowe i inni	39	53	8	76
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	58	13	129
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	40	48	12	124
	sekt. prywat. poza rolnict.	37	54	9	311
	prywatnym gosp. rolnym	51	44	5	48
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	36	49	15	204
	Od 1500 zł do 1999 zł	34	52	14	175
	Od 2000 zł do 2999 zł	35	59	6	178
	Od 3000 do 3999 zł	30	60	10	117
	4000 zł i więcej	25	62	13	107
	Trudno powiedzieć	36	48	16	127
	Odmowa odpowiedzi	36	51	13	174
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	58	14	60
	Średnie	31	56	13	418
	Dobre	36	52	12	604
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	41	34	45
	Raz w tygodniu	32	57	11	354
	1–2 razy w miesiącu	35	52	13	171
	Kilka razy w roku	34	56	10	232
	W ogóle nie uczestniczy	37	50	12	248
Poglądy polityczne	Lewica	29	60	11	208
	Centrum	34	55	11	303
	Prawica	36	50	13	374
	Trudno powiedzieć	33	51	16	166

TABELA 3

		Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		53	39	8	1082
Płeć	Mężczyźni	55	37	8	514
	Kobiety	50	41	9	569
Wiek	18–24 lata	43	52	6	108
	25–34	41	51	8	184
	35–44	48	45	7	211
	45–54	55	36	9	163
	55–64	61	31	8	177
	65 lat i więcej	63	27	10	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	61	30	9	443
	Miasto do 19 999	59	36	5	131
	20 000 – 99 999	48	42	10	240
	100 000 – 499 999	38	54	8	165
	500 000 i więcej mieszk.	41	50	9	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	64	21	14	170
	Zasadnicze zawodowe	56	35	9	251
	Średnie	53	40	7	384
	Wyższe	43	51	6	278
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	50	6	131
	Średni personel, technicy	57	31	12	33
	Pracownicy adm.-biurowi	45	47	8	90
	Pracownicy usług	46	45	8	96
	Robotnicy wykwalifikowani	55	40	5	109
	Robotnicy niewykwalifik.	42	50	7	45
	Rolnicy	57	36	7	46
	Pracujący na własny rach.	39	54	7	62
	Bezrobotni	56	30	13	18
	Emeryci	64	26	10	278
	Renciści	54	29	17	48
	Uczniowie i studenci	48	46	6	51
	Gospodynie domowe i inni	54	35	11	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	50	42	8	129
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	39	9	125
	sekt. pryw. poza rolnict.	42	52	6	313
	prywatnym gosp. rolnym	60	31	9	48
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	57	31	12	203
	Od 1500 zł do 1999 zł	59	36	5	174
	Od 2000 zł do 2999 zł	61	35	4	178
	Od 3000 do 3999 zł	42	51	7	117
	4000 zł i więcej	42	52	6	107
	Trudno powiedzieć	56	35	9	126
	Odmowa odpowiedzi	44	41	15	178
Ocena własnych war. mater.	Źle	38	52	10	60
	Średnie	52	38	10	419
	Dobre	55	38	7	603
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	12	16	44
	Raz w tygodniu	64	30	6	354
	1–2 razy w miesiącu	60	35	6	171
	Kilka razy w roku	49	44	7	232
	W ogóle nie uczestniczy	36	52	11	248
Poglądy polityczne	Lewica	32	61	7	208
	Centrum	54	40	6	303
	Prawica	70	25	5	373
	Trudno powiedzieć	40	42	18	168